

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Saksb.: Lars Sæter
e-post: fmnolsa@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 51
Vår ref: 2007/962
Deres ref:
Vår dato: 23.03.2017
Deres dato: 09.02.2017
Arkivkode: 561

Uttalelse til søknad om planendring for bygging av Tverrfjellelva kraftverk, Meløy

Fylkesmannen viser til e-post av 09.02.2017 fra NVE vedlagt søknad fra Meløy Energi AS om tillatelse til å endre planene for vannveg fra inntaket og ned til Tverrfjellelva kraftverk. Vi viser også til vår uttalelse av 15.03.2007 til konsesjonssøknaden for bygging av Tverrfjellelva og Selstaddalen kraftverker og til konsesjon av 31.08.2010.

Bakgrunn

I konsesjonssøknaden fra 2006 var byggekostnaden for Tverrfjellelva kraftverk med vannveg i fjell stipulert til 29,8 mill.kr, dvs. 3 kr per kWh basert på en årlig produksjon på 10 GWh uten fradrag for slipp av minstevannføring. I 2012 ble kostnadsoverslaget korrigert for sterk prisstigning i bygg- og anleggsbransjen og stipulert til 66,9 mill.kr, dvs. 8 kr per kWh basert på årlig produksjon på 8,4 GWh etter fradrag for konsesjonspålagt minstevannføring.

På bakgrunn av dette konkluderer Meløy Energi med at økonomien i det opprinnelige prosjektet var for svak, og at utbyggingsplanene derfor måtte endres for å redusere kostnadene. Kostnadsoverslaget per 2016 for «Optimalisert utbygging» med rørgate i dagen i kombinasjon med sjakter er på 42,4 mill.kr, dvs. 5 kr per kWh basert på midlere produksjon for perioden 2011-2015. På dette grunnlaget besluttet Meløy Energi å utarbeide søknad om planendring til NVE.

Planendring

I konsesjonen ble det satt vilkår om at vannvegen skulle legges i tunnel for å avbøte de negative konsekvensene tiltaket ville fått for friluftsliv og landskap. Vannvegen i fjell skulle plasseres på nordsida av Tverrfjellelva. I denne søknaden om planendring er rørgate i dagen i kombinasjon med sjakter plassert på sørsida av elva. Den planlagte rørgata på fjellet mellom øvre og nedre sjakt vil bestå av; øverste del (334 m) med PE-rør montert på bart fjell i dagen, og nederste del (475 m) som støpejernsrør på bakken dekket med torvplater. Nedre del (142 m) av vannvegen, dvs. fra nedre sjakt til kraftstasjonen, er foreslått som et tradisjonelt rør i tilbakefylt grøft.

Fylkesmannens vurdering

I vår uttalelse av 15.03.2007 frarådet vi bygging av Tverrfjellelva kraftverk og Selstaddalen og kraftverk blant annet på grunn av negative virkninger på landskapsbilde, inngrepsfrie

naturområder og friluftslivet. Dersom det ble gitt konsesjon foreslo vi blant annet følgende tilpasning av anlegget:

- Av hensyn til landskapsbilde og friluftsliv bør vannvegen for Tverrfjellelva kraftverk legges i sjakt/tunnel.
- Under stikking av eksakte traseer for veg, vannveger og kraftlinjer samt plassering av kraftstasjoner, inntaksdammer og deponering av overskuddsmasser må det tas hensyn til miljøverdiene i området.
- Det må være et mål at overskuddsmasser blir brukt til samfunnsnyttige formål fremfor å bli deponert i området.
- Rør og kabler bør graves ned der det er mulig. I den forbindelse er det viktig at den samme massen som graves opp brukes til tildekking. Biologisk og landskapsmessig er det gunstig at de stedegne artene får revegetere rør-/kabeltraseer, vegfyllinger osv. og at det ikke sås til med frøblanding.

En utbygging av Tverrfjellelva kraftverk etter de nye planene, der store deler av vannvegen legges som rør i dagen, vil gi større negativ effekt på landskap, friluftsliv og reindrift enn når vannvegen i sin helhet legges i tunnel/sjakt. Tildekking av deler av rørgata (475 m) med torvplater vil kunne redusere den negative effekten på disse interessene en del.

Uttak av betydelige mengder torv fra et område ved Grimstad i Mevika (langs Rv 17) vil imidlertid potensielt kunne få andre negative effekter i form av økte utslipp av klimagassen CO² og eventuelt spredning av «fremmede» plantearter. Utslipp av CO² vil skje gjennom nedbryting av den torva som tas ut og ved at det resterende torvlaget som eventuelt er igjen på området ved Grimstad blir «blottlagt» og dermed gjort tilgjengelig for nedbryting. Vi vil også vise til regelverket for uttak av torv på myr, se Landbruksdirektoratets nettside.

Utdypende reindriftsfaglig uttalelse

Meløy kommune og kystnære områder generelt er mye mer brukt til reinbeite (vinterbeiter) de siste årene enn tidligere. Dette skyldes blant annet ising av beiter på innlandet (klimaendringer), problemer med rovviltbestander på innlandet og manglende reinbeitekonvensjon mellom Sverige og Norge.

Selv om reinbeitene i Meløy er viktigere og mer brukt enn tidligere, er tiltaksområdet ikke blant de viktigste reinbeitene i kommunen. Tiltaksområdet er forholdsvis utilgjengelig. Når det gjelder tildekkede rør i forhold til vannvei i tunnel, er det klart at det vil være minst negativt for reindrifta med vannvei i tunnel. Tunnel vil verken beslaglegge beiteland eller medføre forstyrrelser. Vi vurderer derfor tildekkede rør som noe mer negativt for reindriftinteressene enn vannvei i tunnel.

Det vi derimot ser på som den største negative konsekvensen av endringssøknaden, er uttak av torv fra myr ved Grimstad i Mevika. Det fremgår ikke av søknaden hvor store arealer som berøres av torvuttaket, og heller ikke nøyaktig hvor torvuttaket er tenkt. Myrområder er generelt en viktig beiteressurs for reindrifta. Myrene på Grimstad er brukt til vinterbeiter de siste årene. Vinterbeiter er minimumsfaktor for reinbeitedistriktet, og som nevnt har de kystnære vinterbeitene blitt svært viktige for reindrifta de senere årene. Det er også flyttleier i området. Flyttleier har et særlig vern etter lov om reindrift § 22, og det er ikke lov å iverksette tiltak som hindrer bruk av flyttleiene. Siden det verken er kart eller tekst i søknaden om

størrelse og lokalisering av torvuttaket, er det vanskelig å gi noe konkret uttalelse til uttak av torv. Men, ut i fra kunnskapen vi har om området, vil vi på det sterkeste fraråde dette.

Konklusjon

Av hensyn til landskap, friluftsliv og reindrift, samt potensiell fare for utslipp av betydelige mengder CO² og eventuell spredning av «fremmede» plantearter, fraråder Fylkesmannen en utbygging av Tverrfjellelva kraftverk etter de nye planene.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Lars Sæter
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Miljødirektoratet
Forum for natur- og friluftsliv i Nordland
Meløy kommune
Saltfjellet reinbeitedistrikt
Bodø- og Omegns turistforening
Nordland fylkeskommune